

Undervisningsdifferentiering

Undervisningsdifferentiering fremstår ligeledes som et helt centralt begreb i analysen af de seks cases. Grundtanken bag undervisningsdifferentiering er, at de, der er samlet for at lære, er forskellige på mange og meget forskelligartede dimensioner, og at denne forskellighed udgør selve grundlaget for didaktiske overvejelser over og tilrettelæggelsen af undervisningen. Deltagere i de folkeoplysende forløb er f.eks. forskellige med hensyn til forudsætninger, motivation for læring, sprog, kultur, mv., men de er også forskellige med hensyn til foretrukne måder at lære på, tempo for læring, mv. I undervisningsdifferentiering søges disse forskelle anerkendt og også indarbejdet, men uden at det udvikler sig til en individualiseret en-til-en undervisning og læring hos den enkelte.

Der findes imidlertid meget lidt teori og forskning omkring dette begreb. Vi lægger os i det følgende tæt op ad den måde begrebet anvendes på i Evalueringsinstituttet EVAs rapport om undervisningsevaluering og -differentiering i folkeskolen, idet den ganske præcist sætter ord og begreber på den undervisningsdifferentiering, der kan iagttages i de undersøgte folkeoplysende forløb. ([Danmarks Evalueringsinstitut, 2011](#))

EVA identificerer i alt fem kriterier, som det vurderes skal være opfyldt for, at man reelt kan tale om en differentieret undervisning. De fem kriterier peger på at en differentieret undervisning:

- Forholder sig proaktivt til en heterogen elevgruppe
- Er centreret omkring elevens læring
- Er funderet i analyse og vurdering
- Indebærer forskelligartede og varierende tilgange til læring
- Kræver en helhedsorienteret tilgang til læring.

EVA uddyber i rapporten forståelsen af begrebet, og også denne uddybning giver mening ift. de undersøgte folkeoplysende forløb. Bl.a. tillægges det stor betydning, at der defineres tydelige mål og delmål for læringen, og at det sikres at den lærende forstår og accepterer disse mål. Endelig er løbende og

individualiseret feed back af væsentlig betydning. Differentieringen udgøres altså i høj grad på en løbende proces mellem den lærende og de professionelle.

Der er imidlertid også et par bemærkelsesværdige undtagelser eller nuancer.

EVA henviser således til Thomas Nordahl, der pointerer, at undervisningsdifferentiering ikke er ensbetydende med individualisering.

Nordahl fremhæver, at der er behov for at se undervisningsdifferentiering i et bredere perspektiv og i forhold til andre faktorer, der hænger sammen med elevernes læringsudbytte. Hensigten med undervisningsdifferentiering er overordnet set at fremme et godt socialt og fagligt læringsmiljø. Det væsentligste er at læreren forud for valg af metoder og organisering af undervisningen foretager et grundigt pædagogisk analysearbejde. ([Nordahl i Egelund \(red.\) 2010, s. 95-96](#)).

Dette er i høj grad også gældende for de analyserede folkeoplysende forløb, men til forskel for folkeskolen, hvor der er fastsat bestemte faglige mål, arbejdes der i de folkeoplysende forløb med et fælles, overordnet mål om at styrke deltagerens muligheder i samfundet, men ofte arbejder man reelt med ganske individuelle faglige og personlige mål for den enkelte deltagers forløb. For en deltager kan det således handle om at overvinde en stresstilstand, mens det for en anden

handler om kvalificere sig til at komme ind på en bestemt uddannelse. Men udgangspunktet er for begge netop "et godt socialt og fagligt miljø".

I sammenhæng hermed fremstår de professionelle *pædagogiske, relationelle og vejledningsfaglige* kompetencer og overskud som de vigtigste kompetencer til at differentiere indsatsen i de undersøgte folkeoplysende forløb, hvor EVA-rapporten peger på, at lærernes kendskab til *faget* og deres *faglige* overskud er den afgørende kompetence ift. undervisningsdifferentiering.

Disse forskelle ligger i logisk forlængelse af forskellen på formel og ikke-formel læring, og peger dermed på, hvori de ikke-formelle/folkeoplysende læringsforløbs særlige potentiale ift. at finde og udvikle læringsmotivation ligger, og illustrerer, at den klassiske folkeoplysende position, hvor der undervises *med* fagene frem for *i* fagene i den grad stadig gør sig gældende.

- [◀ Livslang læring og anerkendelse af realkompetence](#)
- [Op](#)
- [Nærmeste udviklingszone ▶](#)

<https://daghojskoler.dk/undervisningsdifferentiering-0>

www.daghojskoler.dk